

Özet; Hazine
ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı
tarafından Kuruluş Gözetimli Analiz Sistemi
(KURGAN) 01.10.2025 tarihi itibariyle devreye alınmış
olup çalışmamızda yeni uygulama ile ilgili bilgilendirme
yapılmış ve mükellefler için önerilerde bulunulmuştur.

Interwise Yeminli Mali
Müşavirlik A.Ş.

www.interwise.com.tr

KURGAN (Kuruluş Gözetimli Analiz Sistemi)

Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı tarafından devreye alınan **Kuruluş Gözetimli Analiz Sistemi (KURGAN)** kapsamında binlerce mükellefe bilgi isteme yazıları gönderildi. Bu kapsamda mükelleflere gönderilen bilgi isteme yazılarında; mükelleflerin mal veya hizmet aldığı yüksek riskli firmalara ve bu firmalardan yapılan alışlara ilişkin belgelerde yer alan tutarlara yer verilmiştir. *Mükellefe bu mal veya hizmet alışlarını yasal defterine kayıt edip etmediği, KDV beyanlarına yansıtıp yansıtmadığı, düzeltme verip vermediği sorulmuştur.*

Mükelleflerin bilgi isteme yazılarında yer alan mal veya hizmet aldıkları firmalara ilişkin değerlendirmelerini çok iyi bir şekilde yapması gerekmektedir. Mükelleflere gönderilen bilgi isteme yazılarında yer verilen firmalardan olan alışlara ilişkin olarak ilerleyen zamanlarda, sahte belge kullanma yönünden yapılacak incelemelerde; *mükelleflerin riskli işlemlerin gerçek bir mal teslimi ve/veya hizmet ifasına dayandığını, satın alınan malın işletme kullanıldığını, deposunda bulunduğunu veya yeniden alım satımına konu edildiğini ispatlaması ve bu işlemlere yönelik muhasebe kayıtlarının usulüne uygun olarak tam ve zamanında tuttuğunu, işlemlerin gerçekliğinin ispatı yönünden tevsik etmesi gerekecek, bununla beraber sahte belgenin bilerek kullanıldığını* esas alan bir yaklaşımla karşı karşıya kalacaktır.

KURGAN Sistemi Nedir?

KURGAN (Kuruluş Gözetimli Analiz Sistemi), mükelleflerin mal ve hizmet alım- satım işlemlerini anlık olarak tarayan ve risk puanları hesaplayan bir yapay zeka platformudur. Sistem, çok sayıda kriter ve veri kaynağından toplanan bilgiler üzerinden işlemlerin gerçekliğini analiz eder ve denetim çalışmalarına dahil edilebilecek mükellefleri belirler.

Yeni Uygulama ve Değişiklikler

1 Ekim 2025 itibarıyla, sahte belge kullanımıyla ilgili olarak aşağıdaki değişiklikler uygulanmaya başlanacaktır:

- ✓ **Kasıtlı Kullanım Esası:** Sahte belgeyi bilerek kullananlara yönelik değerlendirme yapılacak; “bilmeden kullanma” yaklaşımına son verilecektir.
- ✓ **Üç Kat Ceza Uygulaması:** Sahte belge kullanan mükelleflere üç kat vergi ziyai cezası uygulanacaktır.
- ✓ **Teminat İstemi ve İhtiyati Haciz:** Riskli görülen mükelleflerden kamu alacağını güvence altına almak için teminat istenebilecek; teminat gösteremeyenler için ihtiyati haciz uygulanabilecektir.
- ✓ **Anlık Uyarılar ve Denetim:** KURGAN Sistemi, şüpheli işlemleri anlık olarak tespit ederek mükelleflere ve muhasebecilerine uyarılar gönderecek ve gerekirse denetim başlatacaktır.

MÜKELLEFLER İÇİN ÖNERİLER

Fatura ve Belgelerin Gerçekliğini Kontrol Edin

- ✓ **Tedarikçi kontrolü:** Mal veya hizmet aldığınız firmaların **Vergi Kimlik Numarası (VKN)** ve **kayıt durumlarını** düzenli olarak kontrol edin.
- ✓ **Fiili teslimat doğrulaması:** Fatura edilen mal/hizmetlerin gerçekten teslim alındığından emin olun; eksik veya sahte teslimat risk oluşturur.
- ✓ **Elektronik kayıt:** E-Fatura ve E-Arşiv kayıtlarını **düzenli olarak sistemde tutun**, belge kaybolması veya uyumsuzluk denetimde risk yaratır.

KURGAN Uyarılarına Dikkat Edin

- ✓ **Sistem uyarıları:** KURGAN, şüpheli işlemleri tespit edip mükelleflere bildirim gönderebilir.
- ✓ **Hızlı aksiyon:** Gelen uyarılara **zamanında yanıt verin**, gerekli düzeltmeleri yapın ve eksik belgeleri tamamlayın.
- ✓ **İç denetim:** Şirket içinde basit bir **kontrol listesi veya onay mekanizması** oluşturmak, KURGAN uyarılarının daha etkin yönetilmesini sağlar.

Muhasebe Kayıtlarını Güncel ve Doğru Tutun

- ✓ **Zamanında kayıt:** Tüm faturalar ve giderler **ödeme tarihleri ve tutarlarıyla doğru şekilde kaydedilmeli**.
- ✓ **İç kontrol:** Şirket içinde **çift kontrol sistemi** uygulayın; bir kişi girişi yaparken diğer kişi kontrol etsin.
- ✓ **Raporlama:** KURGAN sisteminin kontrol ettiği verilerle **beyanname verilerini uyumlu hâle getirin**.

Teminat Gerekliliklerini Anlayın

- ✓ **Riskli işlemler:** KURGAN sistemi yüksek riskli işlemleri belirlediğinde **teminat talep edebilir**.
- ✓ **Teminat hazırlığı:** Banka teminat mektubu veya nakit teminat gibi seçenekleri önceden planlayın.
- ✓ **İhtiyati haciz:** Teminat gösterilemediğinde, riskli mükellefler için **ihtiyati haciz uygulanabilir**; buna karşı önceden önlem almak önemli

Eğitim ve Bilinçlendirme

- ✓ **Personel eğitimi:** Muhasebe ve satın alma personeline **sahte fatura ve KURGAN sistemi hakkında eğitim** verin.
- ✓ **Mevzuat takibi:** Vergi mevzuatındaki **güncellemeleri düzenli olarak takip edin**.
- ✓ **Danışmanlık:** Gerekirse yeminli mali müşavir/mali müşavir veya vergi danışmanı ile sürekli iletişimde olun.

Sektörel Dikkat Noktaları

- ✓ **Kuyumculuk ve inşaat:** Bu sektörler KURGAN sistemi tarafından daha sık riskli işlem olarak izlenir.
- ✓ **İhracat ve yüksek tutarlı işlemler:** Bu işlemler için ayrıca **belge doğrulama ve matrah kontrolü** yapılması tavsiye edilir.

Bu yeni uygulama, sahte fatura ve belge kullanımını önlemek amacıyla daha etkin bir denetim süreci sağlamayı hedeflemektedir. Mükelleflerin bu sisteme uyum sağlaması, olası cezai işlemlerden kaçınmalarına yardımcı olacaktır.

Aşağıda, KURGAN Sistemi'nin temel özelliklerini ve mükellefler için önemlinoktaları içeren bir özet tablo sunulmuştur:

KURGAN SİSTEMİ	
Özellik	Açıklama
Amaç	Sahte belge kullanımını tespit etmek ve vergi kaçakçılığını önlemek.
Uygulama Başlangıcı	1 Ekim 2025
Sorumlu Kurum	Vergi Denetim Kurulu (VDK)
Teknoloji	Yapay zeka ve ileri düzey risk analiz teknikleri
İzleme Kapsamı	Ticari işlemlerden banka hareketlerine, mal/hizmet alım-satımına kadar çok katmanlı veriler analiz edilecek.
Risk Değerlendirme	Mükelleflerin işlemleri anlık olarak izlenerek risk puanı verilecek.
Denetim Odaklılık	Geçmiş yıllar yerine cari döneme odaklanılacak.
Savunma Hakkı	"Belgeyi bilmeden kullandım" savunması geçersiz sayılacak.
Cezai Yaptırımlar	Bilerek kullanım: 3 kat vergi ziyaı cezası ve 3–8 yıl arası hapis riski.
Önleyici Tedbirler	Riskli görülen mükellefler için teminat ve ihtiyati haciz gibi önlemler devreye alınacak.
Denetim Yöntemleri	- Cari döneme odaklı denetimler. - Anlık risk analizi. - Sahada yoğun inceleme.
Mükellef Hakları	- Yazılı bildirim ve kayıt düzeltme şansı tanınacak. - Şeffaf ve düzenli kayıt tutma teşvik edilecek.
Sektörel Uygulama	İnşaat, e-ticaret, lojistik gibi yüksek hareketliliğe sahip alanlarda özel risk senaryoları oluşturulacak.
Uluslararası Entegrasyon	OECD'nin otomatik bilgi paylaşımıyla, vergi cennetleri güvenli liman olmaktan çıkacak.
Gelecekteki Gelişmeler	Önleyici uyarılar devreye girebilir:
	Bu işlemin risk puanı yüksek" mesajları gelebilir.
	Sektör bazlı algoritmalar geliştirilecek.
	Uluslararası vergi işbirlikleri entegre edilecek.

Bilgilerinize sunarız...